କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଆୟୁକ୍ତ, ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼-II, ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼

ବନାମ

ମେସର୍ସ ଜଗତଜିତ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍

15 ମାର୍ଚ୍ଚ 2002

[ଏମ୍.ବି. ଶାହ ଏବଂ ବି.ଏନ୍. ଅଗ୍ରୱାଲ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1985 - ଶୁଳ୍କ ଶୀର୍ଷକ 21.02 - ଖମୀରରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ - ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ କି - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା, ନା, କାରଣ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନଥିଲା ଯେ ଏପରି ଉତ୍ପାଦ ବିପଣନ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ବଜାରରୁ ଖମୀର କିଣୁଥିଲେ ଏବଂ ପିଇବା ଯୋଗ୍ୟ ସୁରାସାର ଉତ୍ପାଦନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଖମୀର, ଗୁଡ ଏବଂ ପାଣିର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ ।

ଉତ୍ପାଦ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତାଙ୍କର କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲଗାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦକୁ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି କାରଣ ଏହା ସକ୍ରିୟ ଖମୀର ବର୍ଗରେ ଆସୁଛି । ଅପିଲ ଉପରେ, ଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ) ଏହାକୁ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି କାରଣ ଏହାର ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ କାଳ ଜୀବନ ଅଛି ଏବଂ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଏହା ବିକ୍ରି କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସୁନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ସିଇଜିଏଟି) ସମ୍ମୁଖରେ ରାଜସ୍ୱ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲକୁ ଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ) ଙ୍କ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରି, ଅପିଲକାରୀ-ରାଜସ୍ୱ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟା 21.02 ଅନୁସାରେ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଖମୀରକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସିଇଜିଏଟି ଖମୀର ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଭୁଲ କରିଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ସମ୍ମୁଖରେ କଦାପି ଯୁକ୍ତି କରିନଥିଲେ ଯେ ଖମୀର ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ କରୁନାହାନ୍ତି ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସୁନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ସିଇଜିଏଟି) ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବେଆଇନ କିମ୍ବା ଭୁଲ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଏହିପରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ । ସିଇଜିଏଟି ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଭୁଲ୍ ଭାବରେ ବୁଝାଯିବ ଯଦି ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ଯେ ଏହା ଏହି ଉପସଂହାରରେ

ପହଞ୍ଚିଛି ଯେ ଖମୀର ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବଜାରରୁ ଖମୀର କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହା ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଏହାକୁ ଗୁଡ଼ ଏବଂ ପାଣି ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରି ପ୍ରସାରଣ କରିବାର ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ମିଶ୍ରଣ ରୂପରେ ଏପରି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ବିକ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କ୍ଲୋଥ୍ ଆଣ୍ଡ ଜେନେରାଲ୍ ମିଲ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍, **[1997] 5 SCC 767;** *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବରୋଦା ବନାମ ମେସର୍ସ ଅମ୍ବାଲାଲ ସାରାଭାଇ ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜେସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ୍,* **[1989] 4 SCC 112 ଏବଂ** *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବରୋଦା ବନାମ ୟୁନାଇଟେଡ୍ ଫସଫରସ୍ ଲିମିଟେଡ୍,* **[2000] 4 SCC 18, ଅନୁଶରଣ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 7769/2001 ।

ଏଫ୍.ଓ. ସଂଖ୍ୟା 258/2000-D ରେ ଥିବା ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା E/3084/99-D ରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ତା ୪.5.2000 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 8460-8483/2001 ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବି. କ୍ରିଷ୍ଣା ପ୍ରସାଦଙ୍କ ପାଇଁ ଏମ୍.ଏଲ୍. ବର୍ମା, ଜି.ଭି. ରାଓ, ରାଜୀବ ନନ୍ଦା ।

ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 7769/2001 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଭି. ବାଲଚନ୍ଦ୍ରନଙ୍କ ପାଇଁ ଭି. ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁମାରନ, ଭି. ଶ୍ରୀଧରନ ।

ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 8460-83/2001 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ପଙ୍କଜ କାଲରା ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଶାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଆୟୁକ୍ତ ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ୪ ମେ 2000 ରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ସଂକ୍ଷେପରେ "ସିଇଜିଏଟି" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା E/3084/99-D ଇତ୍ୟାଦିରେ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡିତ ରାଜସ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି-ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ/ପ୍ରସାରଣରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ କି ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ।

ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି - ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ 'ଖମୀର' ଯାହାର ଜୀବନ କାଳ 6-୫ ଘଣ୍ଟା ଏବଂ ଯାହାକୁ ପାତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯାଇପାରିବ, ତାହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ

ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମର ଶୀର୍ଷକ 21.02 ର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କର ଅଧୀନରେ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା କି? ଶୁଳ୍କ ଶୀର୍ଷକ 21.02 କୁ ଏହିପରି ପଢ଼ାଯାଏ :-

ଶୀର୍ଷକ ସଂଖ୍ୟା	**ଉପ-ଶୀର୍ଷକ ସଂଖ୍ୟା**	**ସାମଗ୍ରୀର ବର୍ଣ୍ଣନା**	**ଶୁଳ୍କ ହାର**
21.02		ଖମୀର (ସକ୍ରିୟ କିମ୍ବା ନିଷ୍କ୍ରିୟ); ଅନ୍ୟ ଏକ-କୋଷୀୟ ଅଣୁଜୀବ, ମୃତ (କିନ୍ତୁ ଅଧ୍ୟାୟ 30ର ଟିକା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ); ପ୍ରସ୍ତୁତ ବେକିଂ ପାଉଡର ।	
	2102.10	-ଏକକ ପାତ୍ରରେ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ	10%
	2102.90	- ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।	10%

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟା 21.02 ଯାହା ଖମୀରକୁ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ କରେ ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସିଇଜିଏଟି ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବେଆଇନ ଅଟେ । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସିଇଜିଏଟି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛି ଯେ ଏହାର ଜୀବନକାଳ 6 ରୁ 8 ଘଣ୍ଟା ଏବଂ ଏହା ବିପଣନ କିମ୍ବା ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ଏହାର ବିପରୀତରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବାହାରେ କାରଣ ଏହା ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଦାପି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ଖମୀର ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ସମ୍ମୁଖରେ ଯାହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ କରୁ ନଥିଲେ । ଅପରପକ୍ଷେ, ସେମାନେ ବଜାରରୁ ଖମୀର କିଣୁଥିଲେ ଏବଂ ପିଇବା ଯୋଗ୍ୟ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ ।

ଆମ ବିଚାରରେ, ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ବୁଝାଯିବ ଯଦି ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ଯେ ଏହା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଛି ଯେ ଖମୀର ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବଜାରରୁ ଖମୀର କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହା ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଏହାକୁ ଗୁଡ଼ ଏବଂ ପାଣି ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରିବାକୁ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ମିଶ୍ରଣ ରୂପରେ ଏପରି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ବିକ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ସହକାରୀ

ଆୟୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯାହା ସ୍ଥିତି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥାଏ । କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଦଳ ପାନୀୟ ଯୋଗ୍ୟ ଇଥାଇଲ ସୁରାସାର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ/ପ୍ରସାରରେ ନିୟୋଜିତ । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଠାରୁ 500 ଗ୍ରାମ ପ୍ୟାକେଟର ତାଜା ଖମୀର କିଣନ୍ତି । ସେମାନେ ବଜାରରୁ କିଣାଯାଇଥିବା ଗୁଡ଼ ସହିତ 10 କିଲୋଗ୍ରାମ ତାଜା ଖମୀର ମିଶ୍ରଣ କରନ୍ତି ଯାହା 10,000 ଲିଟର କ୍ଷମତା ଥିବା ଟ୍ୟାଙ୍କରେ ପାଣିରେ ପତଳା କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହାକୁ 13 ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଏ । ପଞ୍ଜାବ ପାତନଶାଳା ନିୟମ, 1932 ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ ମିଶ୍ରଣକୁ 'ବି.ୟୁ.ବି' କୁହାଯାଏ । ଉକ୍ତ ବି.ୟୁ.ବି. କୁ କିଣ୍ୱନ ପାତ୍ରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥାଏ । କିଣ୍ୱନ ପରେ, ଏହାକୁ 'ୱାଶ୍' କୁହାଯାଏ ଯେପରି ପାତନଶାଳା ନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ସେହିଭଳି, ଦଳ ପୁନେର ନ୍ୟାସନାଲ କେମିକାଲ ଲାବୋରେଟୋରୀରୁ କିଣାଯାଇଥିବା ଖମୀର କଲ୍ଚର ମଧ୍ୟ କ୍ରୟ କରେ । ପ୍ରଥମେ ଗୁଡ଼କୁ 50 ମିଲିଲିଟରର ଏକ ଛୋଟ ଫ୍ଲାସ୍କରେ ନିଆଯାଏ ଏବଂ ପ୍ଲାଟିନାମ ତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ସ୍ଲାଣ୍ଟରୁ କିମ୍ବା ବାହାରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ଖମୀରରୁ ଏକ ଚିମଟି ଖମୀର ମିଶାଯାଏ । ଏହିପରି ପ୍ରାପ୍ତ ମିଶ୍ରଣକୁ ବି.ଓ.ଡି. ଉଷ୍ମ ଯନ୍ତ୍ରରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାପମାତ୍ରାରେ ପ୍ରାୟ 21 ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖାଯାଏ । ଏହା ପରେ, ଉକ୍ତ ମିଶ୍ରଣକୁ ପରେ 250 ମିଲିଲିଟର ଅନ୍ୟ ଏକ ଫ୍ଲାସ୍କକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଗୁଡ଼ ଏବଂ ପାଣି ଗଚ୍ଛିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରହେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ମିଶ୍ରଣକୁ ଶେଷରେ 100,000 ଲିଟର କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ପାତ୍ରରେ ରଖାଯାଏ । ଏହାକୁ କିଣ୍ୱନ ଗୃହରେ ରଖାଯାଇଥିବା 'ବି.ୟୁ.ବି.' କୁଣ୍ଡ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ କିଣ୍ୱନ ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଏ । ଏହି କିଣ୍ୱିତ ମିଶ୍ରଣକୁ ପିଇବା ଯୋଗ୍ୟ ସୁରାସାର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ତେଣୁ, ଗୁଡ଼ ଏବଂ ଖମୀରର ଏହି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଆଧାରରେ, ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ଦିଆଯାଇଥିବା 'ୱାଶ୍' ର ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସକ୍ରିୟ ଖମୀର ବର୍ଗରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କାରଣ ଏହା ପରୀକ୍ଷାଗାର କିମ୍ବା ବଜାରରୁ କିଣାଯାଇଥିବା କଲ୍ଚର ଖମୀର କିମ୍ବା ମଞ୍ଜି ଖମୀରରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ । ଉତ୍ପାଦ 'ୱାଶ୍' ବେକର୍ସ୍ ଖମୀର ବର୍ଗରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ସେହି ଆଦେଶକୁ ଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାତିଲ କରାଯାଇ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଜୀବନ କାଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱଳ୍ପ; ଏପରି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିପଣନ କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା । ସେହି ତଥ୍ୟକୁ ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ଦ୍ୱାରା ବଜାୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିଲା ଯେ 'ଖମୀର' ନିଜେ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଯାହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ତଥାକଥିତ ଖମୀର ଉତ୍ପାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ଥିଲା ଯାହା ଏହାକୁ ଗୁଡ଼ ଏବଂ ପାଣି ସହିତ ମିଶାଇ ବଂଶବୃଦ୍ଧି କରି

ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମ ମତରେ, ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବେଆଇନ କିମ୍ବା ଭୁଲ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଏହିପରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ପାଦ ବିପଣନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ବିପଣନଯୋଗ୍ୟ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ କ୍ଲୋଥ୍ ଆଣ୍ଡ ଜେନେରାଲ୍ ମିଲ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍,* [1997] 5 SCC 767 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛି । *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବରୋଦା ବନାମ ମେସର୍ସ ଅମ୍ବାଲାଲ ସାରାଭାଇ ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜେସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ୍,* [1989] 4 SCC 112ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସି.ଇ.ଜି.ଏ.ଟି. ନିର୍ଭର କରିଛି, କାରଣ ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଏପରି ସାମଗ୍ରୀର ବିପଣନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ବିପଣନ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ବିଭାଗ ଉପରେ ରହିଛି । ଏହା ସହିତ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ, ବରୋଦା ବନାମ ୟୁନାଇଟେଡ୍ ଫସଫରସ୍ ଲିମିଟେଡ୍,* [2000] 4 SCC 18 ରେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଏହିପରି ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଆସୁଥିବା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସୂଚୀରେ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇପାରେ, ତଥାପି ସେଗୁଡିକ ବଜାରଯୋଗ୍ୟତାର ପରୀକ୍ଷା ପୂରଣ ନ କଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନଦେଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

କେ.କେ.ଟି. ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।